

HOVRÄTTEN ÖVER
SKÅNE OCH BLEKINGE
Avdelning 1
Rotel 11

PROTOKOLL
2022-11-21
Föredragning i
Malmö
(Beslut 2022-11-22)

Aktbilaga 103
Mål nr B 1675-22

RÄTTEN

Hovrättspresidenten Ylva Norling Jönsson, hovrättslagmannen Margita Åhsberg och hovrättsrådet Fredrik Landgren (referent)

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Hovrättsfiskalen Edvin Dahlberg

PARTER

Klagande och motpart (tilltalade)

I. Damon Tojjar, 19861202-4078
Nordanväg 10
222 28 Lund

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Christina Bergenstein
Advokatfirman SSW HB
Fleminggatan 17
112 26 Stockholm

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Staffan Bergqvist
Advokatgruppen i Stockholm AB
Box 5153
102 44 Stockholm

II. BENGT Arne Ingmar Linde, 19550729-3933
Tellusgatan 59
554 62 Jönköping

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Monique Carden
Kron Advokater AB
Rundelsgatan 16
211 36 Malmö

III. JONAS Valter Gallon, 19681026-2730
Gotlandsvägen 4
222 25 Lund

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Conny Cedermark
ASTRA ADVOKATER KB
Drottninggatan 98
111 60 Stockholm

Dok.Id 443935

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 846 201 80 Malmö	Hovrättstorget 1	040-35 57 00 E-post: hovratten.skaneblekinge@dom.se www.hovrattensskaneblekinge.domstol.se - Se där om hovrättens personuppgiftsbehandling		måndag – fredag 08:00–16:00

Klagande och motpart (åklagare)

Chefsåklagare Martin Bresman
Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot korruption

Klagande och motpart (målsägande)

Region Skåne, 232100-0255
291 89 Kristianstad

Ombud: Advokaterna Johan Sigeman och Gustav Nygren
Advokatbyrån Sigeman & Co AB
Anna Lindhs plats 4
211 19 Malmö

Motpart (målsägande)

Västra Götalandsregionen, 232100-0131
Regionens Hus
462 80 Vänersborg

Företrädd av åklagaren

SAKEN

Grov trolöshet mot huvudman m.m.; nu fråga om jävsinvändning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Malmö tingsrätts dom 2022-04-01 i mål B 8144-21

Föredraganden anmäler: Damon Tojjar och Bengt Linde har yrkat att hovrätten undanröjer den överklagande domen på grund av jäv och återförvisar målet till tingsrätten för fortsatt handläggning. Därutöver har Damon Tojjar och Bengt Linde yrkat att hovrätten förordnar att domare vid Stockholms tingsrätt ska handlägga målet under den fortsatta handläggningen vid Malmö tingsrätt.

Jonas Gallon har anslutit sig till Damon Tojjars och Bengt Lindes yrkanden.

Åklagaren, Västra Götalandsregionen och Region Skåne har motsatt sig Damon Tojjar och Bengt Lindes yrkanden.

Målet föredras.

Hovrätten fattar följande

BESLUT

att meddelas den 22 november 2022

Hovrätten avslår yrkandet om undanröjande och återförvisning.

Utveckling av respektive parts talan

Damon Tojjar

Damon Tojjar har till stöd för jävsinvändningen anfört i huvudsak följande. Huvudförhandlingen i tingsrätten pågick från den 11 januari 2022 till den 4 mars 2022. Till Advokatgruppen i Stockholm anlände den 22 september 2022 en försändelse adresserad till hans offentliga försvarare Staffan Bergqvist. Försändelsen innehöll bl.a. en handling, utskriven den 2 maj 2022, med rubriken ”Rapport om lagbrott och missförhållanden vid Malmö tingsrätt”, och en handling, daterad den 7 september 2022, med rubriken ”Anmälan om missförhållanden vid Malmö tingsrätt”. Handlingarna saknar underskrift och kan uppfattas som s.k. visselblåsarrapporter. En av handlingarna anger att ljudfiler har bilagerats och del av ett referat av en ljudupptagning finns i materialet.

Till Damon Tojjar kom den 12 oktober 2022 ett mejl, från anonym avsändare, med en länk som möjliggjorde nedladdning av 56 ljudfiler. Samma avsändare har berett hans offentliga försvarare tillgång till ljudfilerna. Ljudfilerna innehåller samtal mellan ledamöterna vid tingsrätten som deltagit i avgörandet av det nu överklagade målet. Ljudfilerna har elektroniska tidsstämplar som utvisar att ljudupptagningarna gjorts under tiden från den 11 januari 2022 till den 3 mars 2022, dvs. när huvudförhandlingen pågick, i huvudsak under pauser på förmiddagen och eftermiddagen samt under väntetid inför vittnesförhör.

Av ljudfilerna framkommer sådana särskilda omständigheter som är ägnade att rubba förtroendet till ledamöternas opartiskhet i målet. Omständigheterna är hänförliga till vad som sagts avseende:

- det av Damon Tojjar åberopade sakkunniga vittnet Dennis Studabaker Jansson och om åklagaren i anslutning till aktuellt förhör,
- inhämtande av information som inte utgör processmaterial och underhandskontakter med utomstående,
- parternas skriftliga bevisning och sakframställningsmaterial,
- rättens prövning av bevisning i tiden innan överläggning,
- hanteringen av förhöret med Damon Tojjar,
- att utomstående och åklagarna lyssnat på delar av konversationer som förekommit i rätten, samt
- hanteringen av en nämndeman som avträdde målet.

Det framgår att rättens samtliga ledamöter har agerat utifrån en förutfattad mening och en vilja att främja åklagarens intressen, vilket utgör ett grovt rättegångsfel. Det föreligger inga tveksamheter om att felet har haft inverkan på utgången i målet. Det framkommer vidare av ljudupptagningarna att tingsrätten i flera avseenden har åsidosatt grundläggande rättssäkerhetsprinciper och att åsidosättandet har dolts för de tilltalade. Det viktiga för tingsrätten har varit att det framstår som att rättegången är rättvis medan intresset av att rättegången faktiskt är rättvis har varit underordnat intresset av att tingsrättens anseende upprätthålls. Vad avser entledigandet av nämndemannen framgår det av ljudfilerna att andra än rättens ledamöter vid avgörandet har haft inflytande över det beslut som fattats och hur det skulle dokumenteras. I strid med vad tingsrätten angett i ett tidigare beslut har rådmannen Christina Nilsson tagit befattning med det undanröjda målet genom att besluta i fråga om häktning och kvarstad.

Utöver rättens ledamöter konstituerar miljön i vilken handläggningen skett berättigat tvivel för att Malmö tingsrätt inte är opartisk i förhållande till de tilltalade. Av ljudfilerna framgår att inte mindre än nio personer varit inblandade i handläggningen av målet. Det är en omöjlighet att förebringa omständigheter som inger berättigat tvivel för var och en av de personer som är verksamma vid tingsrätten. Att under sådana förhållanden tillåta att Malmö tingsrätt fattar beslut om handläggningen, dvs. att förordna domare vid annan domstol att handlägga målet i Malmö tingsrätts namn, kan inte komma på fråga. Utöver

att undanröja tingsrättens dom och återförvisa målet till tingsrätten för fortsatt handläggning ska hovrätten därför förordna domare vid Stockholms tingsrätt att handlägga målet.

Bengt Linde

Bengt Linde har anfört i huvudsak följande. Finner hovrätten att grund föreligger för att misstänka att uppgifterna som framkommer i ljudupptagningarna är korrekta eller att det inte går att visa att informationen tagits ur sin kontext instämmer han i Damon Tojjars slutsatser att målet ska återförvisas till tingsrätten på nytt och handläggas av domare vid Stockholms tingsrätt.

Jonas Gallon

Jonas Gallon har anfört i huvudsak följande. Innehållet i ljudupptagningarna är ägnat att rubba förtroendet för tingsrättens opartiskhet. Handlingarna ger även vid handen att en av domarna tidigare har prövat huruvida en tilltalad begått den åtalade gärningen.

Åklagaren och Västra Götalandsregionen

Åklagaren och Västra Götalandsregionen har anfört i huvudsak följande. Det går inte att utläsa av referaten att ljudinspelningarna skulle påvisa att rätten haft en vilja att främja åklagarnas intressen. Uttalandena som de tilltalade menar kan tolkas som att rätten vill främja åklagarens intressen har snarare att göra med medkänsla för att en av åklagarna blev allvarligt sjuk under huvudförhandlingen. Inte heller har åklagarna och rätten haft underhandskontakter. Uttalandena som tar sikte på Skype-meddelanden har att göra med att åklagaren av misstag råkade visa upp en konversation med en annan åklagare när dennes dator var uppkopplad på storbild i rättssalen.

Påståendet om att det förelegat en jävssituation till följd av att tingsrätten begärt att få ta del av åklagarens presentation som de redan utlovats är ogrundat. Att dessutom påstå att det förelegat en processuell brist till följd av att åklagarna inte presenterat sådan bevisning som försvaret vill åberopa saknar grund.

Ingen av de inblandade åklagarna har uppfattningen att de av misstag hört något samtal från rättens ledamöter genom att en videolänk av misstag skulle varit uppkopplad. Det som har åberopats i denna del kan således inte föranleda att en jävsituation uppkommit.

Sammantaget är bedömningen att ingenting i de ingivna referaten som rör kontakterna med åklagarna vid Riksenheten mot korruption, eller i övrigt, kan medför att en jävssituation förelegat.

Region Skåne

Region Skåne har anfört i huvudsak följande. Förklaringen till hur ljudfilerna kommit Damon Tojjar tillhanda väcker många frågor. Hur det än förhåller sig med den frågan ska särskilt anmärkas dels att ljudfilerna är avkortade eller på annat sätt redigerade, dels är tillkomna genom olovlig avlyssning. Det ger anledning att iaktta stor försiktighet vid bedömningen av jävsinvändningen. Det finns dessutom förklaringar till de uttalanden som refereras, exempelvis en av åklagarnas sjukdom och att Skype-meddelanden av misstag visats på storbild av en åklagare. Påståendet att tingsrätten i flera avseenden har åsidosatt grundläggande rättssäkerhetsprinciper är därtill grundlöst och saknar stöd i den utredning som getts in.

Utredning

Damon Tojjar har gett in bland annat referat från ljudupptagningarna, handlingen benämnd "Rapport om lagbrott och missförhållanden vid Malmö tingsrätt", handlingen benämnd "Anmälan om missförhållanden vid Malmö tingsrätt", protokoll och en lagringsenhet med ljudfiler.

Region Skåne har gett in mejl från tingsrätten till ombuden från den 23 februari 2022 avseende en av åklagarnas sjukfrånvaro.

Skäl för beslutet

Rättsliga utgångspunkter

Av 4 kap. 13 § rättegångsbalken följer att en domare är jävig att handlägga mål om domaren på sätt som närmare anges i punkterna 1–9 har en viss ställning i förhållande till någon av parterna eller saken. Enligt punkten 10 i samma bestämmelse är en domare också jävig om det annars föreligger någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans eller hennes opartiskhet i målet. Rättsläget har utvecklats på så sätt att punkten 10, även om ordalydelsen enbart handlar om partiskhet, också omfattar andra särskilda omständigheter som inverkar på domarens oberoende i målet. I begreppet domare omfattas även nämndemän.

Det är inte tillräckligt att en domare faktiskt är opartisk och oberoende (s.k. subjektiv opartiskhet) utan det får inte för en objektiv iakttagare finnas några legitima tvivel om domarens opartiskhet och oberoende (s.k. objektiv opartiskhet). Att en part saknar förtroende för domaren är inte tillräckligt för att jäv ska anses föreligga utan det måste finnas en rimlig grund för partens åsikt. Det är således en förutsättning för att en jävsinvändning ska kunna bifallas enligt den aktuella punkten att parten kan påvisa någon särskild omständighet, exempelvis att domaren ger tydligt sken av att ha en förutfattad mening eller att ha tagit ställning till målet på förhand, som rubbar förtroendet för domarens opartiskhet eller oberoende (se Fitger m.fl, Rättegångsbalken [3 juni 2022, JUNO], kommentaren till 4 kap. 13 § och rättsfallen NJA 2010 s. 274 samt NJA 2014 s. 482 med hänvisningar).

Hovrättens bedömning

Innan hovrätten berör frågan om ljudinspelningarnas innehåll ska nämnas att en domare som tidigare tagit befattning med ett mål genom att vara ordförande vid en häktningförhandling inte är förhindrad att avgöra målet vid en huvudförhandling. Eftersom ett lägre beviskrav råder för häktning än för en fällande dom innebär inte ett beslut om häktning att domaren tagit ställning till om den misstänkte begått den aktuella gärningen

eller inte. Motsvarande gäller vid beslut om kvarstad. Christina Nilssons tidigare befattning med målet innan det avgjordes slutligt första gången i tingsrätten utgör därför inte jäv, oavsett när omständigheten kom fram.

Det har inte framkommit något som talar för att andra än rättens ledamöter vid avgörandet och protokollförarna vid huvudförhandlingen har tagit befattning med målet i sådan omfattning att en jävsinvändning kan framställas. Hovrätten har därför endast att pröva om det som framkommit om rättens ledamöter och protokollförarnas agerande, i enlighet med 4 kap. 13 § punkten 10 rättegångsbalken, utgör sådana särskilda omständigheter som är ägnade att rubba förtroendet till deras opartiskhet i målet.

Inledningsvis kan konstateras att det är okänt vem eller vilka som har gjort ljudupptagningarna. Mycket talar för att de har upptagits olovligen. Vidare har den till hovrätten ingivna handlingen ”Rapport om lagbrott och missförhållanden vid Malmö tingsrätt” ett försättsblad märkt Hemlig. Ett sådant försättsblad skapas automatiskt när utskrift sker från domstolens målhanteringssystem av en inscannad handling som sekretessmarkerats av domstolen. Det aktuella försättsbladet är daterat den 7 september 2022 och märkt med Malmö tingsrätts målnummer B 8144-21. Emellertid återfinns handlingen trots detta inte i tingsrättens digitala akt, vilken hovrätten har tillgång till och av vilken framgår att den senaste anteckningen i målet är gjord den 3 maj 2022. Redan nu nämnda omständigheter innebär att också innehållet i ljudupptagningarna måste bedömas med försiktighet.

Hovrätten har tagit del av ljudupptagningarna. Det kan särskilt anmärkas att de av Damon Tojjer ingivna skriftliga referaten av dessa inte i alla delar är fullständiga eller helt korrekta. Exempelvis har vissa ord utelämnats och det förekommer också att vissa uttalanden nedtecknats på ett felaktigt sätt. Bland annat uttalas avseende Dennis Studabaker Jansson att ”han är *fristående* IT-konsult står det” och inte att ”han är *frispelande* IT-konsult står det” såsom Damon Tojjer har angett. De ingivna referaten är även författade i dialogform. Efter att hovrätten tagit del av ljudupptagningarna kan det dock inte utslutas att det ibland i stället rört sig om flera samtal mellan olika personer samtidigt. Vidare är det tydligt att ljudupptagningarna inte återger hela samtal utan endast delar av dessa och att det som sägs många gånger är ryckt ur sitt sammanhang. Anteckningarna

från tingsrättens huvudförhandling visar att pauserna i huvudförhandlingen ibland varit avsevärt längre än den tid som ljudupptagningarna omfattar. Ljudupptagningarna är ibland uppenbart nedklippta på så sätt att vad som sagts omedelbart före eller efter det återgivna samtalet har utelämnats. Till detta kommer att det inte heller går att kontrollera om de påstådda tidsangivelserna för när inspelningarna ska ha skett är korrekta.

Ovan nämnda omständigheter ger anledning att iaktta stor försiktighet vid bedömningen av ljudupptagningarnas innehåll och av vad som uttalas i dessa. Med detta sagt anser hovrätten att det i materialet inte finns något som ger anledning att misstänka att rättens ledamöter eller protokollförarna agerat med en förutfattad mening eller ägnat sig åt att främja åklagarens intressen. Det har inte heller framkommit något som talar för att rätten åsidosatt grundläggande rättssäkerhetsprinciper eller någon annan omständighet som utgör jäv. Yrkandet om undanröjande och återförvisning ska därför avslås.

Beslutet kan inte överklagas.

Protokollförare

Protokollet uppvisat/